

International
Labour
Office
Geneva

Convention No. 189 Natakng a Trabaho Para Kadagiti Agtagibalay (Domestic Workers)

Ti panagtagibalay ket maysa a panggedan. Kas kadagiti dadduma a mangmanged, dagiti agtagtagibalay ket rebbengda met a maaddaan iti natakng a panggedan.

Idi 16 ti Junio, 2011, inakseptar ti International Labour Conference ti International Labour Organization ti Convention a maipapan iti natakng a panggedan para kadagiti agtagtagibalay a napanaganan iti Domestic Workers Convention, 2011 (No. 189)

Ania ti Convention No. 189?

Ania ti Convention ti ILO?

Maysa daytoy a tratado wenno saritaan nga inakseptar ti International Labour Conference, a nagkamengan dagiti gobierno, trabahador ken employer manipud iti 183 a miembro nga estado ti ILO.

Ania ti kaipapanan ti Convention No. 189?

Ti Convention No. 189 ipaayna ti naisang-sangayan a proteksion kadagiti agtagibalay. Idatagna dagiti kangrunaan a pagibasaran ken prinsipio ket dawaten-na kadagiti estado a mangisayangkat kadagiti sumagmamano a paglintegan tapno pudpudno a natakng dagiti panggedan dagiti agtagibalay.

Ania ti kaipapanan ti "ratify a Convention?"

No ti maysa a nasion ket anamongan wenno pasingkedanna ti Convention, kayatna a sawen a formal nga akseptaren daytoy ti gobiernona ket isayangkatna amin a rebbengen nga indatag ti Convention; ket ipakaammona dagitoy a pagrebbengan iti ILO.

Recommendation No. 201 – ania ti pakainaiiganna iti Convention?

Ti Domestic Workers Recommendation No. 201 nga inakseptar met ti International Labour Conference ti 2011, punpunuanna ti Convention No. 189. Saan a kas ti Convention saan a mabalina pasingkedan daytoy ti maysa a nasion. Ti Recommendation ket mangipaay kadagiti praktikal a pammagbaga maipapan kadagiti mabalina a legal ken dadduma pay a pagibasaran tapno maisayangkat dagiti rebbeng ken prinsipio nga inlanad ti Convention.

Kasano nga isayangkat ti Convention?

Mabalina nga isayangkat ti Convention babaen iti panangnayon wenno panangakseptar kadagiti agdama a linteg ken reglamento ken dadduma pay a pagibasaran, wenno mangaramid kadagiti baro ken naipangpangruna a pagannurotan para kadagiti agtagibalay. Mabalina a dagiti dadduma a pagibasaran a kiddawen ti Convention ket main-inutto a maakseptar ken maisayangkat.

Siasino dagiti sakupen ti Convention No. 189?

Ania ti panagtagibalay (domestic work)?

Inlanad ti Convention 189 a ti panagtagibalay (wenna domestic work) ket "maysa a trabaho wenna panggedan nga ar-aramiden iti uneg iti balay wenna para iti pagtaengan".

Mairaman ditoy dagiti trabaho a kas iti panagdalus iti balay, panagluto, panaglaba ken panagplantsa, panagawawir kadagiti ubbing, nataenganen wenna masaksakit a miembro ti familia, hardinero, panagguardia iti balay, panagmaneho, ken uray pay panagtaripato kadagiti taraken nga ayup.

Sinno ti maysa nga agtagibalay?

Iti benneg ti Convention, ti agtagibalay ket "siasinoman a mangmangged kas agtagibalay iti uneg ti relasion ti panagtrabaho (employment relationship)".

Mabalinna daytoy ti agrabaho a kas full-time wenna part-time ti maysa; mabalina nga agrabaho iti maymaysa wenna nadumaduma nga employer; mabalina nga agnaed iti pagtaengan ti employer (live-in worker), wenna bukukodna nga agbibig iti pagtaenganna (live-out). Mabalina met nga agrabaho daytoy iti maysa a nasion a saanna a bukod a pagilian.

Amin nga agtagibalay ket mairaman wenna sakupen ti Convention No. 189, no man pay mabalina nga ikeddeng dagiti dadduma a nasion a saanda nga iraman dagiti dadduma a kategoria ngem babaen iti nairut a kondision.

Sinno ti employer ti maysa nga agtagibalay?

Ti employer ti agtagibalay ket mabalina a miembro ti pagtaengan a pagtrabahuan, wenna maysa nga ahensia nga mangem-empleo ken mangibaon kadagiti agtagibalay kadagiti pagtaengan a makasapul kadakuada.

Iti pannakaisayangkat ti Convention, makonsulta kadi dagiti employer ken trabahador?

Maisayangkat dagiti pagalagadan ti Convention babaen iti panangkonsulta kadagiti kangrunaan a pannakabagi dagiti organisasion dagiti employer ken trabahador. (Article 18).

Mainayon pay a dawaten ti Convention kadagiti Gobierno a konsultaenna dagiti kangruanaan a pannakabagi dagiti organisasion dagiti employer ken trabahador, kasta met kadagiti luglugar nga ayanda nga addaan kadagitoy nga organisasion a mangibagi kadakuada iti benneg ti uppat a naisangsangayan a bambanag: (1) mangbigbig iti kategoria dagiti trabahador a maikkat iti sakop ti Convention; (2) kondision a pagibasaran iti nasamay a pagtrabahuan ken salunat; (3) pagibasaran iti seguridad; ken (4) pagibasaran a mangsalaknib kadagiti trabahador manipud kadagiti kadawyan a panagab-abuso dagiti pribado nga ahensia ti pagtrabahuan (Articles 2, 13 and 15).

Ania ti aramiden dagiti agtagibalay tapno a maganabda ti proteksion nga ipaay ti Convention 189?

Patalgedan ti Convention 189 dagiti kangrunaan a pagrebbengan dagiti agtagibalay. Mangipaay daytoy iti naan-anay a pagrukodan dagiti agtagibalay iti panagtrabahoda.

Dagiti agtagibalay ket:

- mabalinda ti mangorganisa ken mangdawat iti suporta ti Gobiernoda tapno patalge danna ken maisayangkat ti Convention.

- mabalinda nga usaren dagiti probision ti Convention ken Recommendation a mangtignay a mangbaliw kadagiti linteg tapno mapasayaat ti kasasaad ti panagbiagda, uray saan pay nga imanamong iti Convention No. 189 ti nasion a pangpanggedanda.

Natakneng a trabaho para kadagiti agtagibalay

Ania dagiti kangrunaan a pagibasaran nga indatag ti Convention No. 189 para kadagiti agtagibalay?

Dagiti kangrunaan a rebbeng dagiti agtagibalay.

- Panangirakurak ken panangsalaknib iti karbengan a kas tao (human rights) dagiti amin nga agtagibalay. (Preamble; Article 3)
- Panangdayaw ken pannakasalaknib dagiti kangrunaan a pagibasaran ken pagrebbengan iti trabaho: (a) Wayawaya a makilangenlangen ken nabileg a pam-migbig iti karbengan iti collective bargaining; (b) panangikkat iti amin a wagas ti maipilit wenno inkapilitan a trabaho (forced labour); (c) Pannakapasardeng ti panagteged dagiti ubbing; ken (d) Panangikkat iti diskriminasion kas panangdayaw iti trabaho ken panagtrabaho (Articles 3, 4, 11).
- Nabileg a pannakasalaknib manipud kadagiti isu amin a wagas ti panagabusu, panangbutbuteng ken kinaranggas. (Article 5)
- Maitutop a paglintegan ti panagtrabaho ken nadayaw a kasasaad ti panagbiag (Article 6)

Impormasion maipapan iti paglintegan ken pagsaad ti trabaho.

- Masapul a mapakaammuan dagiti agtagibalay maipapan kadagiti paglintegan ken kasasaad ti panagtrabahoda babaen iti nalaka a maawatan a wagas, a kas iti nakasurat a kontrata (Article 7)

Oras ti trabaho

- Pagibasaran a mangpatalged iti pada-pada a wagas ti panangtrato kadagiti amin nga agtagibalay ken trabahador, aglalo no maipapan iti kadawyan nga oras ti panagtrabaho, overtime a sueldo, panawen ti inaldaw wenno linawas a panaginana, ken mabayadan a tinawen a panagbakasion. (Article 10)
- Saan a nakurkurang ken agsasaganad a 24 oras a panaginana iti tunggal lawas. (Article 10)
- Regulasion ti oras a panaguray (stand-by hours) (panawen a dagiti agtagibalay ket saanda a mabalin nga aramaten ti orasda kadagiti pagayatanda, ken masapul nga agtalinaedda iti pagtaengan tapno sisasaganada a maayaban no kasapulan ida.) (Article 10)

Sueldo

- Ikeddeng ti kabassitan a sueldo (minimum wage) no mait-ited daytoy kadagiti dadduma pay a trabahador.
- Kuarta (cash) ti wagas ti panangbayad ti sueldo a maipaima a mismo iti trabahador iti uneg kadawyan a panagpasueldo ngem a saan nga at-atiddog ngem makabulan. Mabalin ti sueldo babaen iti tseke wenno panangiserrek iti bangko no la ket ipalubos ti linteg wenno nagkaykaysa a pinagnunomoan (collective agreement), wenno immanamong ti trabahador.
- Mabalin ti sueldo a saan a kuarta (in-kind payment) ngem adda tallo a kondisionna: bassit laeng a porsiento iti dagup ti sueldo; ti gatadna ket kalkalainganna wenno saan met unay a nangina; dagiti bambanag a maited kas sukat ti serbisio ket mabalin a mausar a personal ti trabahador. Kayatna a sawen a dagiti uniporme ken dagiti kasapulan a pangsalaknib iti ket saan a mabigbig a sueldo wenno tangdan, no di ket pagkasapulan nga ipaay ti employer kadagiti trabahador nga awan bayadanda bayat iti panagtrabahoda. (Article 12)
- Dangiti babayadan a dawaten dagiti pribado a pagtrabahuan ket saan a mabalin nga ikissay iti sueldo. (Article 15)

Kinatalged ti trabaho ken salun-at

- Adda karbengan a maaddaan natalged ken nasalun-at a kasasaad iti pagtrabahuan (Article 13)
- Adda pagbatbatayan a pagibasaran tapno masigurado ti natalged ken nasalun-at a panagtrabaho (Article 13)

Social security

- Adda social security (wenno kinatalinaay) ken proteksion agraman benifisio iti panagpasngay (maternity) (Article 14)
- Kasasaad a nasaysayaat ngem dagiti kadawyan nga ipapaay kadagiti kaaduan a trabahador (Article 14)

Pagibasaran maipapan kadagiti ubbing nga agtagibalay

- Dawaten a maikeddeng ti kababaan nga edad ti ubing a sumrek nga agtagibalay. (Article 4)

Natakngeng a trabaho para kadagiti agtagibalay

Convention No. 189

- Kadagiti agtagibalay nga agtawen 15 ngem awan pay 18 – saan a rumbeng a makalapped ti trabahoda iti panagadalda wenno biangan kadagiti gundawayda a dumur-as babaen iti edukasion wenno vokasional a pagsanayan. (Article 4)

Pagibasaran maipapan kadagiti makipag-naed a trabahador

- Nasayaat a kasasaad ti panagbiag a mangrespeto iti pribado a biag ti trabahador. (Article 6)
- Wayawaya a makitulag kadagiti employer no agnaed wenno saan iti pagtaenganda. (Article 9)
- Awan obligasionda nga agbati iti pagtaengan wenno kadagiti miembro bayat ti panaginana wenno panagbakasionda. (Article 9)
- Karbengan a mangtenggel iti identidadda ken mangidulin kadagiti ig-igemanda a dokumento ti panagbiaheda (Article 9)
- Regulasion ti oras ti panaguray (stand-by hours) Article 10)

Pagibasaran maipapan kadagiti migrante nga agtagibalay

- Adda kasuratan a mabalin nga iwayat iti pagilian a pagtrabahuan, wenno nakasurat nga awis ti panagtrabaho sakbay nga agbiahe iti ballasiw ti taaw a pagtrabahuan. (Article 8)
- Nalawag a kondision a mangpalubos iti trabahador nga agawid kalpasan ti (kontrata ti) panagtrabahona.. (Article 8)
- Pannakasalagnib dagiti agtagibalay manipud kadagiti di maikanatad nga aramid dagiti pribado nga ahensia ti pagtrabahuan. (Article 15)

- Panagtitinnulong dagiti agipatulod ken umawat a pagilian tapno masigurado ti nabileg a pannakaisayangkat dagiti probision ti Convention para kadagiti migrante nga agtagibalay. (Article 8)

Dagiti pribado nga ahensia dagiti pagtrabahuan

Dagiti madawat a pagibasaran (Article 15)

- Panangkontrol kadagiti operasion dagiti pribado nga ahensia ti pagtrabahuan.
- Panangpatalged iti umdas a wagas iti pannakimbestigar dagiti reklamo dagiti agtagibalay.
- Mangipaay iti naan-anay a proteksion kadagiti agtagibalay ken pannakalapped kadagiti panangabusu kadakuada babaen iti panagtitinnulong dagiti miembro no kasapulan.
- Panangsingasing kadagiti katulagan a bilateral, rehional wenno multilateral tapno malappedan ti panagabusu ken sinisuitik nga aramid.

Panangurnos kadagiti ringgor, reklamo ken panangikalinteg

- Nalaka a mabalin nga asitgan a korte, tribunal wenno aniaman a pagiyukoman ken dadduma pay a wagas ti panangurnos kadagiti pagringgoran ken pagaapaan. (Article 17)
- Masapul nga adda sisasagana a pagibasaran tapno masigurado a matungpal dagiti linteg ti pagilian para iti pannakasalagnib dagiti agtagibalay agraman pannakainspeksion ti panggedan. Iti daytoy a banag, bigbigen ti Convention a masapul a mabalanse dagiti pagrebbengan dagiti agtagibalay a masalagniban kasta met dagiti karbengan dagiti miembro ti pagtaengan. iti pribado a biagda (Article 17).

Full text of Convention No. 189 is available at:
<http://www.ilo.org/ilolex/english/convdisp1.htm>

Full text of Recommendation No. 201 is available at:
<http://www.org/ilolex/english/recdisp1.htm>

For more information contact the nearest International Labour Office in your country or region or the Department of Labor and Employment-Labor Communications Office

www.dole_lco@yahoo.com • Tel. No. 527-8000

Like us on facebook@iSupportKasambahay

Conditions of Work and Employment Programme (Travail)

Social Protection Sector
Route des Morillons 4
CH-1211 Geneva 22, Switzerland

Tel +41 22 799 67 54
Fax +44 22 799 84 51
travail@ilo.org
www.ilo.org/travail